

Dönem : 22

Yasama Yılı : 1

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 142)

Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/327)

T.C.

Başbakanlık

26.12.2002

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/196-279/6141

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Abdullah Gül

Başbakan

LİSTE

Esas No. Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarılarının Adı :

1/467	Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı
1/476	Aile Araştırma Kurumu Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı
1/477	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı
1/848	Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/1005	Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu Tasarısı
1/1011	Turizm Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

13.6.2002

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-485/3294

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 10.6.2002 tarihinde kararlaştırılan "Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Yabancı doğrudan yatırımları en çok çeken ülkelerin, uzun dönemde ekonomik istikrarı yakalayacağı kabul edilen ülkeler olduğu bilinmektedir. Avrupa, Ortadoğu ve Orta Asya arasındaki eşsiz jeopolitik konumu ve dünya enerji merkezlerine yakınlığı ile “bölgesel bir merkez” olma niteliğine; geniş iç pazarı, maliyet-etkin ve eğitilmiş iş gücü ve güçlü yerli sermayesine karşın ülkemiz, doğrudan yabancı yatırımlar alanında hiçbir dönem kendisinden beklenen performansı sergileyememiştir. Bu sonucun doğmasına yol açan en önemli unsur, doğrudan yabancı yatırımların ekonomik kalkınma stratejisinin temel bileşeni haline getirilmemiş olmasıdır. Bu nedenle, gelişmekte olan ülkelerin kaynak açığını gidermede, özellikle borç yükünün azaltılmasında anahtar role sahip bulunan doğrudan yabancı yatırımların; teknoloji, istihdam, modern know-how, yönetim becerisi, pazarlama ve ihracat olanakları gibi yararlarının maksimize edilebilmesi için, ülke çıkarları ile yatırımcının çıkarları arasında akılcı bir dengenin sağlanması ve bu yönde stratejik politikaların izlenmesi gerekmektedir.

Bilindiği üzere yatırım iklimi sadece ekonomik değil aynı zamanda hukukî bir iklimdir. Bu nedenle yukarıda bahsi geçen amacın gerçekleştirilmesi, sağlanacak diğer gelişmelerin yanı sıra, yatırımcıların ihtiyaç ve beklentilerini dikkate alan, açık, anlaşılır ve şeffaf bir doğrudan yatırım mevzuatının varlığını gerekli kılar. 18 Ocak 1954 tarihinde yürürlüğe giren 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu, dönemin doğrudan yabancı yatırımları için gerekli kanunî alt yapıyı sağlayan, oldukça liberal bir mevzuatı ve liberal olma niteliğini hâlâ korumaktadır. Ancak yatırım ortamının geliştirilmesine yönelik olarak gösterilen reform çabalarına karşın, 6224 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bu yana doğrudan yatırımlara ilişkin olarak ortaya çıkan kavram ve uygulama farklılıklarını karşılamadaki ve yatırımcıların haklarını uluslararası standartlarda korumadaki eksikliği, yeni bir kanunun hazırlanması ihtiyacını doğurmuştur. 6224 sayılı Kanunun isminde “Teşvik” ibaresinin yer almasının nedeni, o yıllar için teşvik unsuru olarak kabul edilebilecek kâr transferi, eşit muamele gibi hususları içermesi idi. Ancak Kanunun yürürlükte kaldığı yaklaşık yarım asırlık zaman dilimi içerisinde, ekonomik hayatta yaşanan gelişmeler ve ilgili mevzuatta yapılan değişiklikler, söz konusu hususların teşvik aracı yerine, genel kabul görmüş uluslararası yatırım ilkelerine dönüşmesine neden olmuştur. Bu nedenle uluslararası tanımlamalara da uygun olarak yeni kanunun ismi “Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu” olarak belirlenmiştir.

18.1.1954 tarihli ve 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu yerine, Türkiye’deki yatırım ortamının liberal niteliğini öne çıkaran bir kanun hazırlanmıştır. Zira bir ülkenin yatırım mevzuatı, o ülkenin uluslararası yatırımlara olan bakış açısını yansıtmaya bakımından önemlidir. Doğrudan yatırımlara ilişkin temel kanun olarak dizayn edilen yeni “Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu” ile esas olarak, ülkemizin uluslararası yatırımlara yönelik eşitlikçi ve liberal yaklaşımı yansıtılmakta ve kanuna “yatırımcıya açık ve anlaşılır mesajlar veren” ve yatırımcının değişik mevzuatlar gereği sahip olduğu haklar ve tâbi olduğu yükümlülükleri gösteren “yasal bir rehber” niteliği kazandırılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Amaç ve kapsam maddesidir. Amacı, “doğrudan yabancı yatırımları özendirmek, yabancı yatırımcıların haklarının korunması ile yatırım ve yatırımcı tanımlarında uluslararası standartlara uyulması, doğrudan yabancı yatırımların gerçekleştirilmesinde izin/onay sisteminin bilgilendirme sistemine dönüştürülmesi ve tespit edilen politikalar yoluyla doğrudan yabancı yatırımları artırmak” olan Kanun, yabancı yatırımcıların tâbi olduğu muameleye ilişkin usul ve esasları kapsamaktadır.

Madde 2. - Madde, Kanunun uygulama alanının açıklığa kavuşturulmasını teminen, “yabancı yatırımcı ve yabancı doğrudan yatırım” gibi yatırıma ilişkin temel kavramları, uluslararası standartlar çerçevesinde tanımlamaktadır.

Kanun ile, menkul kıymetler borsaları dışında edinilen hisselerin yanı sıra, kısa vadeli sermaye hareketlerinin söz konusu olduğu menkul kıymetler borsalarında, % 10'u aşan hisse oranı edinimi, "doğrudan yabancı yatırım" kapsamına alınmıştır. "% 10" oranı, yabancı yatırımcıların uzun vadeli beklentilerini temsil ettiği uluslararası alanda kabul edilen orandır.

Yabancı yatırımcı tanımı, yabancı ülkelerin kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişileri, uluslararası kuruluşları, Türkiye'de ikamet edip etmediğine bakılmaksızın Türkiye'de yatırım yapan yabancı ülkelerin vatandaşlığına sahip gerçek kişileri ve yurt dışında yerleşik Türk vatandaşlarını kapsamaktadır. Bu çerçevede, yurt dışında ikamet eden Türk işçileri de, Türkiye'de yapacakları yatırımlar açısından yabancı yatırımcı tanımına dahil edilmiştir. Ayrıca, 4112 sayılı Kanun kapsamında Bakanlar Kurulundan izin almak suretiyle başka bir ülkenin vatandaşlığına geçmiş olan Türk vatandaşlarının da, Türkiye'de yatırım yapmaları durumunda yabancı yatırımcı olarak değerlendirilmesi öngörülmüştür.

Madde 3. - a) Doğrudan yabancı yatırımların ülkelerin iktisadî kalkınmasına olan katkısı ve bu yatırımları çekmek konusunda giderek yoğunlaşan rekabet, ülkelerin yabancı yatırımlara yönelik sektörel kısıtlamaları ortadan kaldırmalarını veya en az düzeye indirmelerini gerektirmiştir.

Ancak, kamu düzeni, kamu sağlığı, kamu güvenliği ve kamu yararı gerekçeleri ile 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun, 815 sayılı Türkiye Sahillerinde Nakliyatı Bahriye (Kabotaj) ve Limanlarla Kara Suları Dahilinde İcrayı Sanat ve Ticaret Hakkında Kanun, 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu, 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu gibi çeşitli mevzuatta kısıtlamalar getiren hükümler yer almakta, 3213 sayılı Maden Kanunu, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu gibi bazı mevzuatta ise izin alma zorunluluğu öngörülmektedir.

Bu bent ile, yatırım ortamının liberal niteliği vurgulanmış olup, uluslararası anlaşmalar ve diğer kanun hükümlerince çeşitli amaçlarla öngörülen sınırlamalara da atıf yapılmasıyla mevzuatlararası uyumun sağlanması ve şeffaflığın temini amaçlanmıştır.

Diğer taraftan, 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu ile 1954 yılında öngörülmüş bulunan millî muamele esasına bu Kanunda da yer verilerek, ülkemizde yabancı yatırımcıların yerli yatırımcılarla eşit muameleye tâbi oldukları belirtilmiştir.

b) Yabancı yatırımcılar açısından önemi dikkate alınarak, kamulaştırmaya ve devletleştirmeye ilişkin mevzuatta yer alan genel ilkelere yer verilmesi amaçlanmıştır.

c) Kambiyo mevzuatımız, taraf bulunduğumuz uluslararası anlaşmalar ve 6224 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatı uyarınca yabancı yatırımcıların sahip olduğu transfer serbestisine doğrudan yabancı yatırımları düzenleyen bu Kanunda da yer verilmiştir.

Bentte, yabancı yatırımcıların faaliyet ve işlemlerinden doğan net kâr, temettü, satış, tasfiye ve tazminat bedellerinin, lisans, yönetim ve benzeri anlaşmalar karşılığında ödenecek meblağlar ile dış kredi ana para ve faiz ödemelerinin yurt dışına serbestçe transfer edilebileceği belirtilmiştir.

d) Türkiye'de Türk hukukuna uygun olarak kurulan ve idare merkezinin Türkiye'de bulunduğu, yabancı yatırımcıların ortaklığıyla kurulan ya da iştirak edilen şirketler, Türk şirketi sayılmaktadır. Bu şekilde Türk tüzel kişiliği kazanmış bulunan şirketlerin yatırımlarıyla ilgili olarak taşınmaz mülkiyeti ve sınırlı aynî hak edinimi, 442 sayılı Köy Kanunu ve 2644 sayılı Tapu Kanunu ile sınırlanmamış olduğundan söz konusu serbestinin Kanunda yer alması amaçlanmıştır.

e) Yabancı yatırımcılar için önemi dikkate alınarak uyumsuzlukların çözümü hususuna yer verilmesi amaçlanmıştır.

f) Bu bent ile, yabancı yatırımcıların, yabancı ülkelerde kurulu bulunan şirketlerin menkul kıymetlerini yatırım aracı olarak kullanmak istemeleri durumunda, bu kıymetlerin değer tespitine ilişkin usul ve esaslar açıklanmaktadır.

g) Bu bent ile, yabancı yatırımcılar açısından önemi dikkate alınarak, çalışma izni bakımından çalışma mevzuatına tâbi olan yabancı personelin istihdamı konusunun, doğrudan yabancı yatırımları düzenleyen bu Kanunda yer alması amaçlanmıştır.

h) Bu bent, yabancı ülke kanunlarına göre kurulmuş şirketlerin, pazar araştırması, ihraç ürünlerinin kalite kontrolü ve benzeri faaliyetlerine yerine getirilmesi amacıyla ve ticarî faaliyette bulunmama koşuluyla Türkiye’de açacakları irtibat bürolarının kuruluşunu düzenlemektedir. İrtibat bürosu açma hususu başka bir kanunda düzenlenmediğinden, haksız rekabete yol açmaması bakımından bu Kanunla izne tâbi tutulması gerekli görülmüştür.

Madde 4. - Yıllık plan ve program hedeflerini, ülkenin genel ekonomik durumunu ve dünyadaki yatırım eğilimleri ile ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile özel kesim meslek kuruluşlarının görüşlerini dikkate alarak doğrudan yabancı yatırımlara ilişkin politikaların genel çerçevesini belirleme görev ve yetkisi bu Kanun ile Hazine Müsteşarlığına verilmiştir. Müsteşarlık bu görevin gereği gibi ifası amacıyla, her türlü hizmeti satın almaya ve diğer kuruluşların faaliyetlerine katılmaya yetkilidir.

Bu görevin yerine getirilmesinde, yatırımlar hakkındaki istatistiki bilgilerin edinilmesi önem arz etmektedir. Bu amaçla Müsteşarlık, kamu kurum ve kuruluşları ile özel kesim meslek kuruluşlarından yatırımla ilgili istatistiki bilgileri istemeye yetkili kılınmıştır.

Ayrıca, yatırımlara ilişkin istatistiki bilgilerin, yayımlanacak yönetmelikte yer alan usul ve esaslar çerçevesinde yabancı yatırımcılardan istenmesi hususu düzenlenmekte, söz konusu bilgilerin istatistiki amaçlar dışında ispat aracı olarak kullanılamayacağı ifade edilerek bildirim yükümlülüğünün amacı ve kapsamına açıklık kazandırmaktadır.

Maddede ayrıca, yatırım ortamını ilgilendiren mevzuatta yapılacak değişiklik ve yeni mevzuat tasarıları hakkında Müsteşarlığın görüşünün alınması hükmüne yer verilmiştir. Böylece yatırım ortamını etkileyen mevzuat çalışmalarında Müsteşarlık tarafından belirlenen politikaların dikkate alınması ve yatırım ortamının düzenlenmesinde ilgili kurum ve kuruluşlar arasında eşgüdümün sağlanması amaçlanmıştır.

Madde 5. - a) 6224 sayılı Kanunun bu Kanun ile yürürlükten kaldırılması, 6224 sayılı Kanun kapsamında kurulan şirketlerin tâbi olacakları hukukun belirlenmesini gerektirdiğinden, bent ile, 6224 sayılı Kanun kapsamında kurulan şirketlerin, kazanılmış hakları saklı kalmak kaydıyla, bu Kanun kapsamında değerlendirileceği hususu düzenlenmiştir.

b) Doğrudan yabancı yatırımlara ilişkin genel esasları düzenleyen bu Kanunun uygulama esaslarının, Kanunun yürürlüğe girmesinin hemen ardından, 1 aylık süre içerisinde, Hazine Müsteşarlığınca hazırlanacak yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir.

c) Bent ile 6224 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1. - Kanunun uygulanmasını gösterecek yönetmeliklerin hazırlanması için 1 aylık süre öngörüldüğünden bu süre içerisinde 6224 sayılı Kanun esas alınarak çıkartılan kararname, tebliğ ve genelgelerin, bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilmesi mevzuat boşluğunun yaratılmaması ve uygulamada devamlılığın sağlanması amacıyla gerekli görülmüş ve madde bu amaçla düzenlenmiştir.

Geçici Madde 2. - Özel sektör kuruluşlarında yabancı personel çalıştırılması hususu 6224 sayılı Kanun ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Hazine Müsteşarlığının yetkisi dahilindedir. Ancak söz konusu izni verme yetkisini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına tanıyan “Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun Tasarısı”, TBMM Genel Kurulu gündeminde bulunmaktadır. Madde ile bu Kanunun daha önce yürürlüğe girmesi halinde doğabilecek yasal boşluğun önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 6. - Yürürlük maddesidir.

Madde 7. - Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

16.5.2003

Esas No. : 1/327

Karar No. : 30

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca 21 inci Dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan, ancak Milletvekili Erken Genel Seçimleri nedeniyle kanunlaşamamaya kadük olan ve Hükümetçe İçtüzüğün 77 nci maddesi uyarınca 26.12.2002 tarihinde yenilenerek, Başkanlıkça 30.12.2002 tarihinde Komisyonumuza havale edilen "Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu Tasarısı", Komisyonumuzun 1.5.2003 tarihinde yapmış olduğu 39 uncu birleşimde Hükümeti temsilen Devlet Bakanı Ali Babacan ile Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla incelenip görüşülmüştür.

Bilindiği gibi; ülkemiz, jeopolitik konumu ve dünya enerji merkezlerine yakınlığı nedeniyle bölgesel bir merkez özelliği taşımakta olup, geniş iç pazara, eğitimli ve dinamik işgücüne ve güçlü bir yerli sermayeye sahip olmasına rağmen doğrudan yabancı yatırımların ekonomik kalkınma stratejisinin temelini oturtulmaması nedeniyle, küresel ölçekte doğrudan yabancı sermaye yatırımlarından yeterince pay alamamıştır.

Yatırımların ekonomik boyutu kadar hukuki altyapısındaki eksiklik ve aksaklıkların giderilmesi de yatırımcılar açısından önem taşımaktadır. 1954 yılında yürürlüğe konulan 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu, o yıllar için son derece liberal bir hukuki altyapı oluşturmakla beraber, daha sonraki yıllarda ortaya çıkan kavram ve uygulama farklılıklarını karşılamada ve yatırımcıların haklarını uluslararası standartlarda korumada yetersiz kalmıştır. Ayrıca, anılan Kanunda yer alan ve geçmişte teşvik unsuru olarak kabul edilebilecek kâr transferi, eşit muamele gibi hususlar artık genel kabul görmüş uluslararası yatırım ilkelerine dönüşmüşlerdir.

Bu nedenle; gelişmekte olan ülkelerin kaynak açığını gidermede ve borç yükünün azaltılmasında hayati önem taşıyan doğrudan yabancı yatırımların; teknoloji, istihdam, modern know-how, yönetim becerisi, etkin pazarlama ve ihracat avantajı gibi olanaklarından mümkün olduğunca faydalanılabilmesi için ülke çıkarları ile yatırımcının çıkarları arasında akılcı bir dengenin sağlanabilmesine ve bu doğrultudaki stratejik politikaların uygulanabilmesine imkan tanıyan bir hukuki alt yapının oluşturulması zorunlu hale gelmiştir.

Bu çerçevede, ülkemizin yabancı yatırımlara karşı eşitlikçi ve liberal bakış açısını yansıtan ve yatırımcıya açık ve anlaşılır mesajlar veren, yatırımcının hakları ve yükümlülükleri bakımından rehber niteliği taşıyan bir yasal düzenlemeye ihtiyaç duyulmaktadır.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde;

- Doğrudan yabancı yatırımların özendirilmesi, yabancı yatırımcıların haklarının korunması ve tespit edilen politikalar yoluyla doğrudan yabancı yatırımların artırılmasının,

- Yabancı yatırımcı ve doğrudan yabancı yatırım gibi kavramlara uluslararası standartlar çerçevesinde açıklık kazandırılmasının,

- Yabancı yatırımcıların ve doğrudan yabancı yatırımların ülkemiz mevzuatına uyumunu ön-gören düzenlemelerin yapılmasının,

- Doğrudan yabancı yatırımlara ilişkin politikaların belirlenmesinde ve uygulanmasının takibinde Hazine Müsteşarlığının yetkili ve görevli kılınmasının,

Amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının geneli üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Tasarının son derece önemli bir Tasarı olmakla beraber köklü düzenlemeler içermediği, yatırımcıların en fazla şikayet ettiği bürokratik işlemlerin azaltılmasına ilişkin bir düzenleme yapılmadığı, sadece bazı kavramlara açıklık kazandırılarak mevzuatta iyileştirme yapıldığı,

- Bürokratik işlemlerin fazlalığının yatırımcının şevkini kırdığı, işlemlerin belirlenmiş sürelerde sonuçlandırılmadığı, bu belirsizliğin yatırımcının devlete olan güvenini zedelediği, yabancı ülkelerde de aynı bürokratik işlemler bulunmakla beraber bunların sonuçlandırılma sürelerinin kesin olarak belirlendiği,

- Ülkemizde yabancı sermaye ve doğrudan yabancı yatırım sıkıntısı çekilmesinin esas olarak siyasi ve ekonomik istikrarın yeterince sağlanamamış olmasından kaynaklandığı, ayrıca saydamlığa gereken önemin verilmeyişinin güven ortamını zedelediği, halihazırda uygulanan Kanun son derece ileri bir Kanun olmasına rağmen ekonomik ve siyasi istikrarsızlık nedeniyle ülkemizin yeterince yabancı sermaye çekemediği,

- Sadece vergi teşvikiyle yabancı sermayenin ülkeye kazandırılmayacağı, yatırım teşvik belgesi örneğinde olduğu gibi bürokratik işlemleri artıran izin müesseselerinin kaldırılmasında yarar bulunduğu, Tasarı ile bu konuda belirli bir iyileştirme yapıldığı, ancak buna ek olarak yüksek enflasyon yaşayan ülkemizde enflasyon muhasebesinin uygulanmasının da yabancı yatırımcıların endişelerini gidereceği, enflasyonla mücadelede yerli ve yabancı yatırımcıya yeterince güven verilemediği,

- Yatırım olanaklarını yabancı yatırımcılara tanıtacak, yatırımcılara yol gösterecek bir organizasyonun kurulmasının gerekli olduğu, yabancı yatırımcılar teşvik edilirken yerli yatırımcıya da aynı hakların tanınması gerektiği,

- Tasarının bazı olumlu düzenlemeler içermekle birlikte mevcut sıkıntılara köklü bir çözüm getirmediği, esasen Hükümetin programını yansıtmadığı, Tasarının incelenmesi sonucunda Hükümetin doğrudan yabancı yatırımlar konusundaki yaklaşımının önceki Hükümetlerden farklı olmadığı in-tibamın edinildiği, bu nedenle Tasarının başka düzenlemelerle desteklenmesinin zorunlu olduğu,

- Türkiye'nin coğrafi bölgelere dayalı kalkınma anlayışını terk ederek il merkezli veya birkaç ili kapsayan yöre merkezli kentsel kalkınma anlayışını benimsemesi gerektiği, "tek adım birimi" olarak adlandırılacak organizasyon şekli ile yatırım işlemlerinin tek bir büroda kısa sürede sonuçlandırılmasının yararlı olacağı,

- Ülkemizde doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının yetersizliğinin sadece siyasi-ekonomik istikrarsızlık ve bürokratik zorluklar ile açıklanamayacağı, aynı bürokratik işlemleri uygulayan pek çok ülkenin önemli ölçüde yabancı sermaye çektiği, Avrupa Birliği'nin, eski doğu bloku ülkeleri ile eski SSCB Cumhuriyetlerini yatırım bölgeleri ilan ederek Avrupalı yatırımcıları bu ülkelere yönlendirdiği, ayrıca pek çok ülkede Türkiye'nin aleyhine haksız rekabet uygulandığı, bu nedenle haksız rekabeti önleme anlaşmalarının yaygınlaştırılmasının zorunlu olduğu,

- Yabancı yatırımcıların yatırım kararlarını alırken; iç pazarın uygunluğu, çevre ülkelerde pazarlama imkanının bulunup bulunmadığı, maliyetlerin yüksekliği gibi hususları gözönüne aldığı, bu çerçevede Türkiye'nin istikrarsız bir bölgede bulunması ve nispeten gelişmiş sanayisiyle, yabancı yatırımcıda rekabete ilişkin bazı endişeler doğurduğu, esasen son yıllarda yabancı sermaye miktarındaki artışın yeni yatırımlardan ziyade mevcut yabancı şirketlerin sermaye artırımından kaynaklandığı,

- Tasarı ile getirilen sistemin yabancı sermaye akışında önemli bir artış sağlamayacağı, çünkü asıl sıkıntılara Tasarı ile çözüm getirilmediği, Tasarının gerekçesinde belirtilen hususların maddelerde giderilmediği, bu nedenle bir alt komisyonda ele alınmasının yararlı olacağı,

Şeklindeki görüş ve eleştirileri takiben Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda;

- Ülkemizin, doğrudan yabancı yatırımlardan aldığı payın, GSMH'sı, ithalat ve ihracatına göre son derece yetersiz kaldığı, bu payın artırılmasının ekonomik canlanmanın sağlanmasında büyük önem taşıdığı,

- Halen uygulanmakta olan 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununun geçmişte son derece önemli bir işlev görmeye birlikte günümüz şartlarında yetersiz kaldığı, Tasarının çağdaş gelişmelere uyum sağlanması ve yabancı yatırımlara yol gösterilmesi amacıyla hazırlandığı,

- Gelişmekte olan ülkeler arasında yabancı yatırımları çekme konusunda ciddi bir rekabetin yaşandığı, bu nedenle pek çok ülkenin yabancı yatırımcılara cazip avantajlar sağladığı, Tasarı ve Tasarıyı tamamlayıcı diğer yasa hazırlıkları ile ülkemizin rekabet gücünün artırılmasının hedeflendiği,

- Doğrudan yabancı yatırımların artırılmasının Hükümetin ekonomik programının en önemli ayaklarından birisini oluşturduğu, bu sayede ekonomide canlanmanın ve istihdam artışının sağlanmasının hedeflendiği,

- Tasarının doğrudan yabancı yatırımcılara ilişkin bütün sorunları çözmek amacıyla hazırlanmadığı, asıl amacının yabancı yatırımcılara ilk aşamada bir başvuru kaynağının sağlanması olduğu, yabancı sermaye mevzuatına bir çekidüzen getirilmesinin hedeflendiği, Tasarıyı tamamlayıcı yasa hazırlıklarının devam ettiği, Tasarının esas olarak yatırımlara ilişkin düzenlemeler için bir çerçeve yasa olarak düşünüldüğü,

- Tek partiden oluşan 59 uncu Hükümet ile yıllardan sonra ilk kez siyasi istikrarın sağlandığı, ekonomik istikrarın da en kısa sürede sağlanmış olacağı, buna paralel olarak yatırım mevzuatının iyileştirilmesinin amaçlandığı, ileriki yıllarda bürokratik işlemlerin tek merkezden tamamlanabilmesine ilişkin çalışmaların da sonuçlanacağı,

- Yatırımcılara yatırım ortamını tanıtmak ve yol göstermek amacıyla "Türkiye Yatırım Promosyon Ajansı" yasası hazırlıklarının devam ettiği,

İfade edilmiştir.

Geneli üzerindeki görüşmeleri müteakip Tasarının ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesi ve gerekli düzenlemelerin yapılabilmesini teminen bir alt komisyonda ele alınması kararlaştırılmıştır.

Alt komisyonun 7.5.2003 tarihinde ilgili kurum ve kuruluş temsilcilerinin de katılımıyla yapmış olduğu toplantıda, Tasarının maddeleri üzerinde görüş ve düşünceler geniş bir şekilde dile getirilmiş ve Tasarının;

- 1 inci maddesinin aynen,

- 2 nci maddesinin; tanımların uygulamada tereddüde yol açmaması ve amacın daha açık bir şekilde ifade edilebilmesini teminen yeniden düzenlenmesi suretiyle,

- 3 üncü maddesinin; (g) fıkrasının, doğrudan yabancı yatırımlarda istihdam edilecek yabancı uyruklu kilit personelin çalışma izinlerinde kolaylık ve basitlik sağlanmasını teminen yeniden düzenlenmesi suretiyle,

- 4 üncü maddesinin; birinci fıkrasında yer alan "her türlü hizmeti satın almaya" ifadesinin madde metninde yer almasına gerek olmadığı kanaatiyle metinden çıkarılması suretiyle,

- 5 inci maddesinin; bu Kanunda yapılacak değişikliklerin, ancak bu Kanunda yapılacak ekleme ve değişikliklerle gerçekleştirilebilmesine ilişkin bir düzenlemenin yeni bir fıkra olarak madenin sonuna eklenmesi suretiyle,

- Geçici 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 6 ve 7 nci maddelerinin aynen,

Kabul edilmesi, geçici 2 nci maddesinin ise Tasarıda yer almasına gerek olmadığından hareketle metinden çıkarılması suretiyle oluşturulan metin Komisyonumuza sunulmuştur.

Bu defa Komisyonumuzun 14.5.2003 tarihinde yapmış olduğu 44 üncü birleşimde görüşmelere alt komisyon metni üzerinden devam edilmesi kararlaştırılmıştır.

Alt Komisyon Metninin;

- 1 ve 2 nci maddeleri, aynen,

- 3 üncü maddesi; (d) fıkrasında yer alan "(yatırım faaliyetlerinin gereği)" ifadesinin, Türk tabiiyetine bağlı olarak kurulan yabancı sermayeli şirketler Türk şirketi olarak muamele gördüklerinden, yatırım amaçlı olup olmadığına bakılmaksızın taşınmaz mal edinebildiklerinden, halihazırdaki uygulamadan geriye gidilmemesi için metinden çıkarılmak suretiyle,

- 4, 5, geçici 1 inci maddeleri ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 6 ve 7 nci maddeleri aynen, Kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Sait Açba</i>	<i>M. Altan Karapaşaoğlu</i>	<i>Sabahattin Yıldız</i>
Afyon	Bursa	Muş
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mehmet Sekmen</i>	<i>Mahmut Göksu</i>	<i>Mehmet Melik Özmen</i>
İstanbul	Adıyaman	Ağrı
Üye	Üye	Üye
<i>Bülent Gedikli</i>	<i>Mehmet Zekai Özcan</i>	<i>Osman Kaptan</i>
Ankara	Ankara	Antalya
Üye	Üye	(Karşı oy yazısı eklidir.)
<i>Mehmet Mesut Özakcan</i>	<i>Ali Osman Sali</i>	Üye
Aydın	Balıkesir	<i>Ali Kemal Deveciler</i>
(Karşı oy yazımız eklidir.)	Üye	Balıkesir
Üye	Üye	(Karşı oy yazısı ektedir.)
<i>Aziz Akgül</i>	<i>Ömer Abuşoğlu</i>	Üye
Diyarbakır	Gaziantep	<i>Nazım Ekren</i>
		İstanbul

Üye <i>Birgen Keleş</i> İstanbul (Karşı oy yazım ektedir.)	Üye <i>Ali Topuz</i> İstanbul (Karşı oy yazısı eklidir.)	Üye <i>M. Mustafa Açıkalın</i> İstanbul
Üye <i>Kıvılcım Kemal Anadol</i> İzmir (Karşı oy yazısı eklidir.)	Üye <i>Hakkı Akalın</i> İzmir (Muhalefet şerhi eklidir.)	Üye <i>Mehmet Ceylan</i> Karabük
Üye <i>Y. Selahattin Beyribey</i> Kars	Üye <i>Mustafa Ünalı</i> Konya	Üye <i>Gürol Ergin</i> Muğla (Karşı oy yazımız eklidir.)
Üye <i>Abdülkadir Kart</i> Rize	Üye <i>Erol Aslan Cebeci</i> Sakarya	Üye <i>Musa Uzunkaya</i> Samsun
Üye <i>Enis Tütüncü</i> Tekirdağ (Karşı oy yazım ektedir.)	Üye <i>Faruk Nafiz Özak</i> Trabzon	Üye <i>Osman Coşkunoglu</i> Uşak (Karşı oy yazımız eklidir.)
	Üye <i>Mustafa Zeydan</i> Hakkâri	

KARŞI OY YAZISI

Tasarının 3 üncü maddesinin görüşülmesi sırasında; Komisyona Başkanlık yapan Sayın M. Altan Karapaşaoğlu'nun, kendi imzasını taşıyan bir değişiklik önergesinin 7'ye karşı 8 oyla reddedilmiş olmasına karşın, önerenin kabul edildiğini açıklaması, buna karşı yaptığımız itirazları dinlemeyerek hukuka ve siyasal etiğe aykırı baskıcı uygulamalarına devam etmiş olması, komisyon toplantısını terketmemize neden olmuştur.

Bu durum görmemezlikten gelinecek ve müsamaha edilecek bir durum değildir. Bu anlayışla yönetilen bir komisyon toplantısında kanun tasarısı ve tekliflerinin müzakere edilemeyeceği açıktır.

Bu nedenle, tasarısı ile ilgili görüşlerimizi Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda ifade etmek üzere, komisyon raporuna katılmadığımızı beyan ederiz.

15.5.2003

<i>Ali Topuz</i> İstanbul	<i>Kemal Anadol</i> İzmir	<i>A. Kemal Deveciler</i> Balıkesir
<i>Gürol Ergin</i> Muğla	<i>Mesut Özakcan</i> Aydın	<i>Osman Coşkunoglu</i> Uşak
<i>Osman Kaptan</i> Antalya	<i>Enis Tütüncü</i> Tekirdağ	<i>Hakkı Akalın</i> İzmir

KARŞI OY YAZISI

Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, “Doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının, ülkemizin üretim ve teknoloji kapasitesi ve rekabet gücüne katkısına önem verilecek, ihracata dönük ve yüksek katma değer yaratabilecek projeler özendirilecektir.” ifadesine yer vermektedir. Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında ayrıca, “doğrudan yabancı sermaye yatırımları ileri teknolojiye gerektiren üretim alanlarına yönlendirilecek bir şekilde etkin tanıtım kampanyaları yapılacaktır” denilmektedir. Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanun Tasarısı büyük ölçüde Doğrudan Yabancı Sermaye Danışma Servisi adlı bir yabancı kuruluş tarafından hazırlanmış ve sadece belirli kesimler tarafından tartışılmıştır. Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planındaki ilkelerin aksine, bu Tasarı yabancı sermaye gelisin de nasıl gelirse gelsin anlayışı ile ve ülke çıkarları tamamen gözardı edilerek hazırlanmıştır.

Genel Gerekçede amaç ülke çıkarları ile yatırımcının çıkarları arasında akılcı bir dengenin sağlanması olarak tanımlanmış ama tasarının 1 inci maddesinde amaç yabancı yatırımcıların haklarının korunması olarak belirlenmiştir.

Tasarının 1 inci maddesinde yabancı yatırımların gerçekleşmesinde izin ve onay sistemi kaldırılmış ve bilgi verilmesi yeterli sayılmıştır.

Tasarının 3 üncü maddesinin (d) fıkrasına göre, yabancı yatırımcıların Türkiye’de kurdukları veya iştirak ettikleri şirketlerin “yatırım faaliyetlerinin gereği taşınmazların mülkiyetini almaları” veya sınırlı ayni hak edinmeleri serbesttir. Plan ve Bütçe Komisyonunda verilen bir önerge ile “yatırım faaliyetlerinin gereği ifadesi” metinden çıkarılmıştır. Bu daha da sakıncalı bir durumdur. Kaldı ki, mütakabiliyet esasına da gözetilmemektedir.

Tasarının 3 üncü maddesinin (e) fıkrasına göre, yabancı yatırımcılar belirli koşullarda uluslararası tahkim yoluna başvurabileceklerdir. Yabancı yatırımcıların sadece imtiyaz sözleşmelerinde değil, yatırım sözleşmelerinde de bu hakka sahip olmaları tahkimin sınırlarının genişletilmesi anlamındadır. Bu da Anayasanın 125 inci maddesine aykırıdır. Ayrıca, yabancı ülkelerde kurulu bulunan şirketlerin menkul kıymetlerinin yatırım aracı olarak kullanılması halinde, nakit dışı sermayenin değeri tespit edilirken menşe ülkedeki yetkili makamların veya onların belirleyeceği bilirkişilerin veya uluslararası değerlendirme kuruluşlarının görüşlerinin esas alınacağı belirtilmiştir.

Tasarının 3 üncü maddesinin (g) bendinde, kanun kapsamında kurulan şirket, şube ve kuruluşlarda istihdam edilecek yabancı uyruklu personele, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çalışma izni verileceği ifade edilmektedir.

Tasarının 4 üncü maddesinde ise, Hazine Müsteşarlığının doğrudan yabancı yatırımlarla ilgili bilgi talep edebileceği; ancak, bu bilgilerin istatistiki amaçlar dışında ispat aracı olarak kullanılamayacağı belirtilmektedir.

Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanun Tasarısı Anayasanın 36, 48, 49, 6 ve 9 uncu maddeleri ile 125 inci maddesine aykırıdır.

Tasarı, Anayasanın 36 ncı maddesine aykırıdır çünkü söz konusu madde hak arama hürriyetiyle ilişkindir. Hak aranırken yargının idarenin elindeki bütün bilgi ve belgelere ulaşması önem taşımaktadır. Oysa, Tasarı bilgilerin istatistiki amaç dışında ispat için kullanılamayacağını öngörmektedir. (Tasarı madde 4)

Tasarı, Anayasanın 48 inci maddesine aykırıdır çünkü bu maddeye göre, “Devlet özel teşebbüsün millî ekonominin gereklerine ve sosyal amaçlarına uygun yürümesini sağlayacak tedbirleri

almakla” yükümlüdür. Her türlü izin ve onay işleminin kaldırılması ve sadece yatırım yapıldığını bildirme yükümlülüğünün getirilmesi, Devletin 48 inci maddede öngörülen yükümlülüğünü yerine getirmesini engelleyecektir. (Tasarı madde 1)

Tasarı, Anayasanın 49 uncu maddesine aykırıdır, çünkü; Tasarı, “Bu kanun kapsamında kurulan şirket, şube ve kuruluşlarda istihdam edilecek yabancı uyruklu personele, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının çalışma izni verilir” demektedir. Bu durumda, idarenin araştırma, takdir ve sakıncalı bulma yetkisi söz konusu değildir. (Tasarı madde : 3/g)

Tasarı, Anayasanın 6 ve 9 uncu maddelerine de aykırıdır. Tasarıda, nakit dışı sermayenin değer tespitinde, yabancı ülkelerde kurulu bulunan şirketlerin menkul kıymetlerinin yatırım aracı olarak kullanılması halinde, menşe ülke mevzuatına göre değer tespit edilirken yetkili makamların veya menşe ülke mahkemelerince tespit edilecek bilirkişilerin ya da uluslararası değerlendirme kuruluşlarının görüşlerinin alınacağı belirtilmektedir. Anayasamızın 6 ve 9 uncu maddeleri birlikte düşünüldüğünde, bir başka devletin yargı organlarının kararlarının Türkiye Cumhuriyetinde doğrudan geçerli olması mümkün değildir. Başka bir devletin yargı organlarının kararlarının veya tespitlerinin Türk hukuk sisteminde geçerlilik kazanabilmesi için Türk Mahkemelerince görevlendirilmeleri ve verdikleri kararlarının Türk Mahkemeleri tarafından benimsenmesi gerekir. (Tasarı madde : 3/f)

Ayrıca, Anayasanın 167 nci maddesinin devlete verdiği görevin yerine getirilmesini sağlayacak bir düzenleme de Tasarıda yer almamaktadır çünkü söz konusu madde; “Devlet, para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemlerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirleri alır. Piyasalarda fiili veya anlaşma sonucu doğacak tekelleşmeyi ve kartelleşmeyi önler” demektir. Oysa, Tasarıda Devletin düzenleme görevini veya müdahale olanağını gerçekleştirmek için yararlanabileceği herhangi bir araç öngörülmemiştir.

Birgen Keleş
İstanbul

ALT KOMİSYON RAPORU
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca 21. Dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan, ancak Milletvekili Erken Genel Seçimleri nedeniyle kanunlaşamayan kadük olan ve Hükümetçe İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca 26.12.2002 tarihinde yenilenerek, Başkanlıkça 30.12.2002 tarihinde Komisyonumuza havale edilen "Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu Tasarısı", Komisyonumuzun 01.05.2003 tarihinde yapmış olduğu 39 uncu birleşimde Hükümeti temsilen Devlet Bakanı Ali Babacan ile Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla incelenip, görüşülmüş ve geneli üzerindeki görüşmeleri müteakip, Tasarının ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesini ve gerekli düzenlemelerin yapılabilmesini teminen bir alt komisyonda ele alınması kararlaştırılmıştır.

Alt komisyonumuzun 07.05.2003 tarihinde ilgili kurum ve kuruluş temsilcilerinin de katılımlarıyla yapmış olduğu toplantıda, Tasarıya ilişkin olarak Hazine Müsteşarlığı yetkililerinin verdiği ayrıntılı bilgiler de değerlendirilmek suretiyle, Tasarının maddeleri üzerinde görüş ve düşünceler geniş bir şekilde dile getirilmiş ve Tasarı üzerinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Yapılan görüşmeler sonucunda Tasarının;

- 1 inci maddesi aynen,
- 2 nci maddesi; tanımların uygulamada tereddüde yol açmaması ve amacın daha açık bir şekilde ifade edilebilmesini teminen yeniden düzenlenmek suretiyle,
- 3 üncü maddesi; (g) fıkrasının, doğrudan yabancı yatırımlarda istihdam edilecek yabancı uyruklu kilit personelin çalışma izinlerinde kolaylık ve basitlik sağlanmasını teminen yeniden düzenlenmesi suretiyle,
- 4 üncü maddesi; birinci fıkrasında yer alan "her türlü hizmeti satın almaya" ifadesinin madde metninde yer almasına gerek olmadığı kanaatiyle metinden çıkarılması suretiyle,
- 5 inci maddesi; bu Kanunda yapılacak değişikliklerin, ancak bu Kanunda yapılacak ekleme ve değişikliklerle gerçekleştirilebilmesine ilişkin bir düzenlemenin yeni bir fıkra olarak maddenin sonuna eklenmesi suretiyle,
- Geçici 1 inci maddesi; aynen,
- Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 6 ve 7 nci maddeleri aynen,

Kabul edilmiştir. Ayrıca Tasarının geçici 2 nci maddesi Tasarıda yer almasına gerek olmadığından hareketle metinden çıkarılmıştır.

Komisyonumuzun yukarıda özetlenen değişiklikler sonucunda oluşturduğu metin ekte sunulmuştur. Arz olunur.

Başkan	Üye	Üye
<i>Ömer Abuşoğlu</i>	<i>Ruhi Açıkgöz</i>	<i>M. Emin Murat Bilgiç</i>
Gaziantep	Aksaray	Isparta
Üye	Üye	
<i>M. Akif Hamzaçebi</i>	<i>Osman Coşkunoglu</i>	
Trabzon	Uşak	

ALT KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN
DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR KANUNU TASARISI

Amaç ve kapsam

MADDE 1.- Bu Kanunun amacı, doğrudan yabancı yatırımların özendirilmesine, yabancı yatırımcıların haklarının korunması ile yatırım ve yatırımcı tanımlarında uluslararası standartlara uyulmasına, doğrudan yabancı yatırımların gerçekleştirilmesinde izin ve onay sisteminin bilgilendirme sistemine dönüştürülmesine ve tespit edilen politikalar yoluyla doğrudan yabancı yatırımların artırılmasına ilişkin esasları düzenlemektir. Bu Kanun, doğrudan yabancı yatırımlara uygulanacak muameleyi kapsar.

Tanımlar

MADDE 2.- Bu Kanunda geçen;

a) Yabancı yatırımcı: Türkiye'de doğrudan yabancı yatırım yapan,

1) Yabancı ülkelerin vatandaşlığına sahip olan gerçek kişiler ile yurt dışında ikamet eden Türk vatandaşlarını,

2) Yabancı ülkelerin kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişileri ve uluslararası kuruluşları,

b) Doğrudan yabancı yatırım: Yabancı yatırımcı tarafından,

1) Yurt dışından getirilen;

- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca alım satımı yapılan konvertibl para şeklinde nakit sermaye,

- Şirket menkul kıymetleri (devlet tahvilleri hariç),

- Makine ve teçhizat,

- Sınai ve fikri mülkiyet hakları,

2) Yurt içinden sağlanan;

-Yeniden yatırımda kullanılan kâr, hasılat, para alacağı veya mali değeri olan yatırımla ilgili diğer haklar,

- Doğal kaynakların aranması ve çıkarılmasına ilişkin haklar,

Gibi iktisadi kıymetler aracılığıyla;

i) yeni şirket kurmayı veya şube açmayı,

ii) menkul kıymet borsaları dışında hisse edinimi veya menkul kıymet borsalarından en az % 10 hisse oranı ya da aynı oranda oy hakkı sağlayan edinimler yoluyla mevcut bir şirkete ortak olmayı,

c) Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığı'nı,

İfade eder.

Doğrudan yabancı yatırımlara ilişkin esaslar

MADDE 3.- a) Yatırım serbestisi ve millî muamele

Uluslararası anlaşmalar ve özel kanun hükümleri tarafından aksi öngörülmedikçe;

1-Yabancı yatırımcılar tarafından Türkiye'de doğrudan yabancı yatırım yapılması serbesttir.

2- Yabancı yatırımcılar yerli yatırımcılarla eşit muameleye tabidirler.

b) Kamulaştırma ve devletleştirme

Doğrudan yabancı yatırımlar, yürürlükteki mevzuat gereğince; kamu yararı gerektirmedikçe ve karşılıkları ödenmedikçe kamulaştırılmaz veya devletleştirilemez.

c) Transferler

Yabancı yatırımcıların Türkiye'deki faaliyet ve işlemlerinden doğan net kâr, temettü, satış, tasfiye ve tazminat bedelleri, lisans, yönetim ve benzeri anlaşmalar karşılığında ödenecek meblağlar ile dış kredi ana para ve faiz ödemeleri, bankalar veya özel finans kurumları aracılığıyla yurt dışına serbestçe transfer edilebilir.

d) Taşınmaz edinimi

Yabancı yatırımcıların Türkiye'de kurdukları veya iştirak ettikleri tüzel kişiliğe sahip şirketlerin, Türk vatandaşlarının edinimine açık olan bölgelerde (yatırım faaliyetlerinin gereği) taşınmaz mülkiyeti veya sınırlı aynı hak edinmeleri serbesttir.

e) Uyuşmazlıkların çözümü

Yabancı yatırımcılar, idare ile aralarında çıkabilecek yatırım sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıkların çözümlenmesi için görevli ve yetkili mahkemelerin yanı sıra, ilgili mevzuatta yer alan koşulların oluşması ve tarafların anlaşması kaydıyla, millî veya milletlerarası tahkim ya da diğer uyuşmazlık çözüm yollarına başvurabilirler.

f) Nakit dışı sermayenin değer tespiti

Nakit dışındaki sermayenin değer tespiti, Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde yapılır. Yabancı ülkelerde kurulu bulunan şirketlerin menkul kıymetlerinin yatırım aracı olarak kullanılmasında, menşe ülke mevzuatına göre değer tespitine yetkili makamların veya menşe ülke mahkemelerince tespit edilecek bilirkişilerin ya da uluslararası değerlendirme kuruluşlarının değerlendirilmesi esas alınır.

g) Yabancı personel istihdamı

Bu Kanun kapsamında kurulan şirket, şube ve kuruluşlarda istihdam edilecek yabancı uyruklu personele, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çalışma izni verilir.

27.2.2003 tarihli ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanununun 23 üncü maddesi uyarınca Hazine Müsteşarlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca müştereken hazırlanacak yönetmelikte; yabancı sermayeli şirket ve kuruluşlardan hangilerinin bu kapsama gireceği ile sözkonusu yönetmelik kapsamında izin verilecek kilit personelin tanımı ve çalışma izinlerine ilişkin özel nitelikteki diğer esas ve usuller belirlenir.

Bu kapsamda istihdam edilecek personele, 4817 sayılı Kanun'un 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uygulanmaz. İstihdam edilecek yabancı uyruklu kilit personele, 4817 sayılı Kanun'un 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının hangi durumlarda uygulanacağı hazırlanacak yönetmelikte belirlenir.

h) İrtibat büroları

Müsteşarlık, yabancı ülke kanunlarına göre kurulmuş şirketlere, Türkiye'de ticari faaliyette bulunmamak kaydıyla irtibat bürosu açma izni vermeye yetkilidir.

Politika belirleme ve bilgi isteme

MADDE 4.- Müsteşarlık; kalkınma plan ve yıllık program hedeflerini, ülkenin genel ekonomik durumunu, dünyadaki yatırım eğilimleri ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile özel kesim meslek kuruluşlarının görüşlerini dikkate alarak, doğrudan yabancı yatırımlara ilişkin politikaların genel çerçevesini belirlemeye, bu amaçla diğer kuruluşların faaliyetlerine katılmaya yetkilidir. Doğrudan yabancı yatırımları ilgilendiren mevzuatta yapılacak değişiklik ve yeni mevzuat tasakları hakkında Müsteşarlığın uygun görüşü alınır.

Müsteşarlık, doğrudan yabancı yatırımlara ilişkin bilgi sistemini kurmak ve geliştirmek amacıyla, yatırımlar hakkındaki istatistiki bilgileri, her türlü kamu kurum ve kuruluşları ile özel kesim meslek kuruluşlarından istemeye yetkilidir.

Yabancı yatırımcılar, yatırımları ile ilgili istatistiki bilgileri Müsteşarlıkça hazırlanacak yönetmelikle belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde Müsteşarlığa bildirirler. Söz konusu bilgiler istatistik amaçları dışında ispat aracı olarak kullanılamaz.

Çeşitli hükümler

MADDE 5.- a) Mevcut yabancı sermayeli kuruluşlar

18.1.1954 tarihli ve 6224 sayılı Kanun kapsamında kurulan şirketler, kazanılmış hakları saklı kalmak kaydıyla, bu Kanuna tabidirler.

b) Yönetmelik

Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin esaslar Kanunun yayımını izleyen bir ay içerisinde Müsteşarlıkça hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

c) Yürürlükten kaldırılan hükümler

18.1.1954 tarihli ve 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

d) Bu Kanun hükümlerine ilişkin değişiklikler, ancak bu Kanuna hüküm eklenmek veya bu Kanunda değişiklik yapılmak suretiyle düzenlenir.

GEÇİCİ MADDE 1.- Bu Kanunun uygulanmasını göstermek üzere hazırlanacak yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, mevcut kararname, tebliğ ve genelgelerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur. Mevzuatta, 6224 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanunun ilgili hükümlerine yapılmış sayılır.

Yürürlük

MADDE 6.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 7.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN
DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR
KANUNU TASARISI

Amaç ve kapsam

MADDE 1. - Bu Kanunun amacı, doğrudan yabancı yatırımların özendirilmesine, yabancı yatırımcıların haklarının korunması ile yatırım ve yatırımcı tanımlarında uluslararası standartlara uyulmasına, doğrudan yabancı yatırımların gerçekleştirilmesinde izin ve onay sisteminin bilgilendirme sistemine dönüştürülmesine ve tespit edilen politikalar yoluyla doğrudan yabancı yatırımların artırılmasına ilişkin esasları düzenlemektir. Bu Kanun, doğrudan yabancı yatırımlara uygulanacak muameleyi kapsar.

Tanımlar

MADDE 2. - Bu Kanunda geçen;

a) Yabancı yatırımcı: Türkiye’de doğrudan yabancı yatırım yapan,

1) Yabancı ülkelerin vatandaşlığına sahip olan gerçek kişiler ile yurt dışındaki ikamet eden Türk vatandaşlarını,

2) Yabancı ülkelerin kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişileri ve uluslararası kuruluşları,

b) Doğrudan yabancı yatırım: Yabancı yatırımcı tarafından,

1) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca alım satımı yapılan konvertibl para şeklinde nakit sermaye,

2) Yurt dışındaki şirketlerin menkul kıymetleri (devlet tahvilleri hariç),

3) Makine ve teçhizat,

4) Yeniden yatırımda kullanılan hasılatlar, para alacakları veya malî değeri olan yatırımla ilgili diğer haklar,

5) Sınai ve fikrî mülkiyet hakları,

6) Doğal kaynakların aranması ve çıkarılmasına ilişkin ticarî haklar,

Gibi iktisadî kıymetler sağlanması suretiyle ve menkul kıymetler borsaları dışında hisse edinimi ya da menkul kıymetler borsalarından en az % 10 hisse oranı ya da aynı oranda oy hakkı sağlayan edinimler yoluyla, yeni

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN
DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR
KANUNU TASARISI

Amaç ve kapsam

MADDE 1.- Bu Kanunun amacı, doğrudan yabancı yatırımların özendirilmesine, yabancı yatırımcıların haklarının korunması ile yatırım ve yatırımcı tanımlarında uluslararası standartlara uyulmasına, doğrudan yabancı yatırımların gerçekleştirilmesinde izin ve onay sisteminin bilgilendirme sistemine dönüştürülmesine ve tespit edilen politikalar yoluyla doğrudan yabancı yatırımların artırılmasına ilişkin esasları düzenlemektir. Bu Kanun, doğrudan yabancı yatırımlara uygulanacak muameleyi kapsar.

Tanımlar

MADDE 2.- Bu Kanunda geçen;

a) Yabancı yatırımcı: Türkiye’de doğrudan yabancı yatırım yapan,

1)Yabancı ülkelerin vatandaşlığına sahip olan gerçek kişiler ile yurt dışında ikamet eden Türk vatandaşlarını,

2) Yabancı ülkelerin kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişileri ve uluslararası kuruluşları,

b) Doğrudan yabancı yatırım: Yabancı yatırımcı tarafından,

1) Yurt dışından getirilen;

- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’nca alım satımı yapılan konvertibl para şeklinde nakit sermaye,

- Şirket menkul kıymetleri (devlet tahvilleri hariç),

- Makine ve teçhizat,

- Sınai ve fikri mülkiyet hakları,

2) Yurt içinden sağlanan;

-Yeniden yatırımda kullanılan kâr, hâsılat, para alacağı veya malî değeri olan yatırımla ilgili diğer haklar,

- Doğal kaynakların aranması ve çıkarılmasına ilişkin haklar, gibi iktisadî kıymetler aracılığıyla;

i) Yeni şirket kurmayı veya şube açmayı,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

kurulacak veya mevcut bir şirkete katılmayı veya şube açmayı,

- c) Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını, ifade eder.

Doğrudan yabancı yatırımlara ilişkin esaslar

MADDE 3. - a) Yatırım serbestisi ve millî muamele

Uluslararası anlaşmalar ve özel kanun hükümleri tarafından aksi öngörülmedikçe;

1. Yabancı yatırımcılar tarafından Türkiye’de doğrudan yabancı yatırım yapılması serbesttir.

2. Yabancı yatırımcılar yerli yatırımcılarla eşit muameleye tâbidirler.

- b) Kamulaştırma ve devletleştirme

Doğrudan yabancı yatırımlar, yürürlükteki mevzuat gereğince; kamu yararı gerektirmedikçe ve karşılıkları ödenmedikçe kamulaştırılamaz veya devletleştirilemez.

- c) Transferler

Yabancı yatırımcıların Türkiye’deki faaliyet ve işlemlerinden doğan net kâr, temettü, satış, tasfiye ve tazminat bedelleri, lisans, yönetim ve benzeri anlaşmalar karşılığında ödenecek meblağlar ile dış kredi ana para ve faiz ödemeleri, bankalar veya özel finans kurumları aracılığıyla yurt dışına serbestçe transfer edilebilir.

- d) Taşınmaz edinimi

Yabancı yatırımcıların Türkiye’de kurdukları veya iştirak ettikleri tüzel kişiliğe sahip şirketlerin, Türk vatandaşlarının edinimine açık olan bölgelerde yatırım faaliyetlerinin gereği taşınmaz mülkiyeti veya sınırlı ayni hak edinimleri serbesttir.

- e) Uyuşmazlıkların çözümü

Yabancı yatırımcılar, idare ile aralarında çıkabilecek yatırım sözleşmelerinden doğan

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

·ii) Menkul kıymet borsaları dışında hisse edinimi veya menkul kıymet borsalarından en az % 10 hisse oranı ya da aynı oranda oy hakkı sağlayan edinimler yoluyla mevcut bir şirkete ortak olmayı,

- c) Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığı'nı, ifade eder.

Doğrudan yabancı yatırımlara ilişkin esaslar

MADDE 3.- a) Yatırım serbestisi ve millî muamele

Uluslararası anlaşmalar ve özel kanun hükümleri tarafından aksi öngörülmedikçe;

1-Yabancı yatırımcılar tarafından Türkiye’de doğrudan yabancı yatırım yapılması serbesttir.

2- Yabancı yatırımcılar yerli yatırımcılarla eşit muameleye tabidirler.

- b) Kamulaştırma ve devletleştirme

Doğrudan yabancı yatırımlar, yürürlükteki mevzuat gereğince; kamu yararı gerektirmedikçe ve karşılıkları ödenmedikçe kamulaştırılamaz veya devletleştirilemez.

- c) Transferler

Yabancı yatırımcıların Türkiye’deki faaliyet ve işlemlerinden doğan net kâr, temettü, satış, tasfiye ve tazminat bedelleri, lisans, yönetim ve benzeri anlaşmalar karşılığında ödenecek meblağlar ile dış kredi ana para ve faiz ödemeleri, bankalar veya özel finans kurumları aracılığıyla yurt dışına serbestçe transfer edilebilir.

- d) Taşınmaz edinimi

Yabancı yatırımcıların Türkiye’de kurdukları veya iştirak ettikleri tüzel kişiliğe sahip şirketlerin, Türk vatandaşlarının edinimine açık olan bölgelerde taşınmaz mülkiyeti veya sınırlı ayni hak edinimleri serbesttir.

- e) Uyuşmazlıkların çözümü

Yabancı yatırımcılar, idare ile aralarında çıkabilecek yatırım sözleşmelerinden doğan

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

uyuşmazlıkların çözümlenmesi için görevli ve yetkili mahkemelerin yanı sıra, ilgili mevzuatta yer alan koşulların oluşması ve tarafların anlaşması kaydıyla, millî veya milletlerarası tahkim ya da diğer uyuşmazlık çözüm yollarına başvurulabilirler.

f) Nakit dışı sermayenin değer tespiti

Nakit dışındaki sermayenin değer tespiti, Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde yapılır. Yabancı ülkelerde kurulu bulunan şirketlerin menkul kıymetlerinin yatırım aracı olarak kullanılması halinde, menşe ülke mevzuatına göre değer tespitine yetkili makamların veya menşe ülke mahkemelerince tespit edilecek bilirkişilerin ya da uluslararası değerlendirme kuruluşlarının değerlendirmeleri esas alınır.

g) Yabancı personel istihdamı

Bu Kanun kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarda, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yabancı uzman personel çalıştırılabilir.

h) İrtibat büroları

Müsteşarlık, yabancı ülke kanunlarına göre kurulmuş şirketlere, Türkiye’de ticarî faaliyette bulunmamak kaydıyla irtibat bürosu açma izni vermeye yetkilidir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

uyuşmazlıkların çözümlenmesi için görevli ve yetkili mahkemelerin yanı sıra, ilgili mevzuatta yer alan koşulların oluşması ve tarafların anlaşması kaydıyla, millî veya milletlerarası tahkim ya da diğer uyuşmazlık çözüm yollarına başvurulabilirler.

f) Nakit dışı sermayenin değer tespiti

Nakit dışındaki sermayenin değer tespiti, Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde yapılır. Yabancı ülkelerde kurulu bulunan şirketlerin menkul kıymetlerinin yatırım aracı olarak kullanılması halinde, menşe ülke mevzuatına göre değer tespitine yetkili makamların veya menşe ülke mahkemelerince tespit edilecek bilirkişilerin ya da uluslararası değerlendirme kuruluşlarının değerlendirmeleri esas alınır.

g) Yabancı personel istihdamı

Bu Kanun kapsamında kurulan şirket, şube ve kuruluşlarda istihdam edilecek yabancı uyruklu personele, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çalışma izni verilir.

27.2.2003 tarihli ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanununun 23 üncü maddesi uyarınca Hazine Müsteşarlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca müştereken hazırlanacak yönetmelikte; yabancı sermayeli şirket ve kuruluşlardan hangilerinin bu kapsama gireceği ile sözkonusu yönetmelik kapsamında izin verilecek kilit personelin tanımı ve çalışma izinlerine ilişkin özel nitelikteki diğer esas ve usuller belirlenir.

Bu kapsamda istihdam edilecek personele, 4817 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uygulanmaz. İstihdam edilecek yabancı uyruklu kilit personele, 4817 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının hangi durumlarda uygulanacağı hazırlanacak yönetmelikte belirlenir.

h) İrtibat büroları

Müsteşarlık, yabancı ülke kanunlarına göre kurulmuş şirketlere, Türkiye’de ticarî faaliyette bulunmamak kaydıyla irtibat bürosu açma izni vermeye yetkilidir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Politika belirleme ve bilgi isteme

MADDE 4. - Müsteşarlık; kalkınma plan ve yıllık program hedeflerini, ülkenin genel ekonomik durumunu, dünyadaki yatırım eğilimleri ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile özel kesim meslek kuruluşlarının görüşlerini dikkate alarak, doğrudan yabancı yatırımlara ilişkin politikaların genel çerçevesini belirlemeye, bu amaçla her türlü hizmeti satın almaya ve diğer kuruluşların faaliyetlerine katılmaya yetkilidir. Doğrudan yabancı yatırımları ilgilendiren mevzuatta yapılacak değişiklik ve yeni mevzuat taslakları hakkında Müsteşarlığın uygun görüşü alınır.

Müsteşarlık, doğrudan yabancı yatırımlara ilişkin bilgi sistemini kurmak ve geliştirmek amacıyla, yatırımlar hakkındaki istatistiki bilgileri, her türlü kamu kurum ve kuruluşları ile özel kesim meslek kuruluşlarından istemeye yetkilidir.

Yabancı yatırımcılar, yatırımları ile ilgili istatistiki bilgileri Müsteşarlıkça hazırlanacak yönetmelikle belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde Müsteşarlığa bildirirler. Söz konusu bilgiler istatistik amaçları dışında ispat aracı olarak kullanılamaz.

Çeşitli hükümler

MADDE 5. - a) Mevcut yabancı sermayeli kuruluşlar

18.1.1954 tarihli ve 6224 sayılı Kanun kapsamında kurulan şirketler, kazanılmış hakları saklı kalmak kaydıyla, bu Kanuna tâbidirler.

b) Yönetmelik

Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin esaslar Kanunun yayımını izleyen bir ay içerisinde Müsteşarlıkça hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

c) Yürürlükten kaldırılan hükümler

18.1.1954 tarihli ve 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Politika belirleme ve bilgi isteme

MADDE 4.- Müsteşarlık; kalkınma plan ve yıllık program hedeflerini, ülkenin genel ekonomik durumunu, dünyadaki yatırım eğilimleri ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile özel kesim meslek kuruluşlarının görüşlerini dikkate alarak, doğrudan yabancı yatırımlara ilişkin politikaların genel çerçevesini belirlemeye, bu amaçla diğer kuruluşların faaliyetlerine katılmaya yetkilidir. Doğrudan yabancı yatırımları ilgilendiren mevzuatta yapılacak değişiklik ve yeni mevzuat taslakları hakkında Müsteşarlığın uygun görüşü alınır.

Müsteşarlık, doğrudan yabancı yatırımlara ilişkin bilgi sistemini kurmak ve geliştirmek amacıyla, yatırımlar hakkındaki istatistiki bilgileri, her türlü kamu kurum ve kuruluşları ile özel kesim meslek kuruluşlarından istemeye yetkilidir.

Yabancı yatırımcılar, yatırımları ile ilgili istatistiki bilgileri Müsteşarlıkça hazırlanacak yönetmelikle belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde Müsteşarlığa bildirirler. Söz konusu bilgiler istatistik amaçları dışında ispat aracı olarak kullanılamaz.

Çeşitli hükümler

MADDE 5.- a) Mevcut yabancı sermayeli kuruluşlar

18.1.1954 tarihli ve 6224 sayılı Kanun kapsamında kurulan şirketler, kazanılmış hakları saklı kalmak kaydıyla, bu Kanuna tabidirler.

b) Yönetmelik

Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin esaslar Kanunun yayımını izleyen bir ay içerisinde Müsteşarlıkça hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

c) Yürürlükten kaldırılan hükümler

18.1.1954 tarihli ve 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

d) Bu Kanun hükümlerine ilişkin değişiklikler, ancak bu Kanuna hüküm eklenmek veya bu Kanunda değişiklik yapılmak suretiyle düzenlenir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 1. - Bu Kanunun uygulanmasını göstermek üzere hazırlanacak yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, mevcut kararname, tebliğ ve genelgelerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur. Mevzuatta, 6224 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanunun ilgili hükümlerine yapılmış sayılır.

GEÇİCİ MADDE 2. - Özel sektör kuruluşlarında yabancıların çalıştırılması konusunda yapılacak düzenlemeye kadar Müsteşarlıkça çalışma izni verilmesine devam olunur.

MADDE 6. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Bülent Ecevit
Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.
D. Bahçeli
Devlet Bakanı
K. Derviş
Devlet Bakanı
Prof. Dr. Ş. S. Gürel
Devlet Bakanı
M. Yılmaz
Devlet Bakanı
H. Gemici
Devlet Bakanı V.
R. Önal
Adalet Bakanı
Prof. Dr. H. S. Türk
Dışişleri Bakanı
İ. Cem
Bayındırlık ve İskân Bakanı
Prof. Dr. A. Akcan
Tarım ve Köyişleri Bakanı
Prof. Dr. H. Y. Gökalp
En. ve Tab. Kay. Bakanı
Z. Çakan

Orman Bakanı V.
M. İ. Talay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.
H. H. Özkan
Devlet Bakanı
Prof. Dr. T. Toskay
Devlet Bakanı
F. Bal
Devlet Bakanı
Prof. Dr. R. Mirzaoğlu
Devlet Bakanı
Prof. Dr. Ş. Üşenmez
Devlet Bakanı
Dr. R. Doğru
Millî Savunma Bakanı
S. Çakmakoglu
Maliye Bakanı
S. Oral
Sağlık Bakanı
Doç. Dr. O. Durmuş
Çalışma ve Sosyal Güv. Bakanı V.
M. Keçeciler
Kültür Bakanı
M. İ. Talay

Yürürlük

MADDE 6.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 7.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.
M. Yılmaz
Devlet Bakanı
M. Keçeciler
Devlet Bakanı
N. Arseven
Devlet Bakanı V.
N. Arseven
Devlet Bakanı
E. S. Gaydali
Devlet Bakanı
R. Önal
İçişleri Bakanı
R. K. Yücelen
Millî Eğitim Bakanı
M. Bostancıoğlu
Ulaştırma Bakanı
O. Vural
Sanayi ve Ticaret Bakanı
A. K. Tanrıkulu
Turizm Bakanı
M. Taşar

Çevre Bakanı
F. Aytekin